Riikliku küberturvalisuse uudiskiri

2021-10

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium

Riik võtab uuel aastal ette digiriigi taakvara probleemi

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium

Valimiste infosüsteemide auditi viib läbi KPMG

Välisministeerium

Eesti liitus USA lunavaravastase algatusega

Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium

Seekordses uudiskirjas

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium

Riik võtab uuel aastal ette digiriigi taakvara probleemi 3

Valimiste infosüsteemide audii viib läbi KPMG 4

Välisministeerium

Eesti liitus USA lunavaravastase algatusega 5

Virtuaalselt Riias Balti-USA küberkonsultatsioonidel 5

Euroopa diplomaadid ja akadeemikud arutasid küberteemasid Hiinaga 5

Küberõiguse eksperdid kohtusid Genfis 5

NATO CCDCOE

Eesti-USA 5G turvalisuse ühisprojekt 6

Cybexer Technologies

Luksemburgi kaitseministeerium võttis kasutusele CybExer Technologies loodud küberharjutusväljaku tehnoloogia. 7

Uudiskirjaga liitumiseks saada soov **martin.paluoja@mkm.ee**

Riik võtab uuel aastal ette digiriigi taakvara probleemi

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Andres Suti sõnul keskendub riik järgmisel aastal riigi oluliste infosüsteemide uuendamisele ja ülalhoiu tagamisele, et vähendada küberturbe riske ja tagada digiriigi jätkusuutlikkus. Selleks eraldati 2022. aasta riigieelarvest täiendavad 14,4 miljonit eurot.

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Andres Suti sõnul on digiriigis viimaste aastate alarahastuse tõttu tekkinud tõsine taakvara probleem, mis muudab meie teenused haavatavaks. „Sageli keskendutakse ainult uute IT-lahenduste ja infosüsteemide loomisele ning olemasolevate edasiarendamine ja ülalhoid jääb tahaplaanile. Võid ju auto osta, kuid ilma kütuse ja hoolduseta ta väga kaugele ei sõida. Üha kuhjuv tehnoloogiavõlg muudab aga digiriigi haavatavaks ja küberrünnakutele avatuks. Näiteks juulikuine dokumendifotode vargus sai võimalikuks just riigiportaali iganenud komponentide tõttu," märkis Sutt.

Minister tõdes, et taakvara probleem tekib enamasti just rahastuse tõttu, kuna suur osa digiriigi kuludest tuleb Euroopa Liidu vahenditest, mida aga pole lubatud teenuste ülalhoiuks kasutada. „Seetõttu peame suurendama digiriigi baasrahastust just riigieelarvest ja mul on hea meel, et 2022. aastal saime selleks täiendavad 30 miljonit eurot. See on oluline samm lahenduse suunas, kuid digiriigi jätkusuutlikkuse tagamiseks tuleb leida täiendav rahastus ka püsivalt," ütles Sutt.

Pool 2022. aastaks leitud lisavahenditest ehk 14,4 miljonit eurot läheb just eri valitsemisalade taakvara ehk vananenud infosüsteemide ja platvormide uuendamiseks ja ülalhoiuks. 2,6 miljonit suunatakse keskkonna valdkonna infosüsteemidesse (sh maainfo registrid ja teenused), Maksu- ja Tolliameti infosüsteemide ja ärirakenduste arendamiseks suunatakse 1,9 miljonit eurot, Rahvastikuregister saab täiendavad 0,8 miljonit eurot ning sotsiaalkaitse valdkonna infosüsteemid (sh SKAIS) 1,1 miljonit eurot. Lisaraha saab ka COVID-19 pandeemiast räsitud tervise valdkond: Sotsiaalministeeriumile läheb 2 miljonit eurot COVID-19 rakenduste ja analüüsilahenduste ülalhoiuks ning tervise infosüsteem jm tervise valdkonna digiteenused saavad täiendavad 1,8 miljonit eurot.

„Minu suunis kõigile asutustele on, et ühtegi uut IT-arendust ei saa teha enne, kui pole leitud katet nende ülalhoiu kuludele. See on ainus vastutustundlik viis, kuidas digiriiki jätkusuutlikult edasi ehitada," ütles minister Andres Sutt.

Kokku eraldas valitsus 2022. aasta riigieelarvest täiendavad 30 miljonit eurot peamiselt riigi kesksete küberturvalisuse võimete tagamisse, digiriigi ühislahenduste kestlikkuse tagamisse, infoturbe kindlustamisse valitsemisalades ning oluliste infosüsteemide ülalhoiu tagamisse.

Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium

Valimiste infosüsteemide auditi viib läbi KPMG

Riigihanke „Valimiste infosüsteemide ja nendega seotud protsesside turvalisuse terviklik auditeerimine ja hindamine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile" võitjaks osutus KPMG Baltics OÜ, kellega sõlmiti 27. oktoobril leping. Lepingu kohaselt viib KPMG läbi põhjaliku auditi valimiste korraldamise ja toimimise protsessidele ning annab ülevaate lahendamist ja parandamist vajavatest väljakutsetest. Audit kestab kuni 2022. aasta aprilli alguseni.

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium on erineval kujul püüdnud auditeid valimiste infosüsteemidele ja protsessidele hankida 2021. aasta algusest, kuid esimesed kaks hanget kukkusid läbi pakkumuste mitte-kvalifitseerumise tõttu. Pärast pikka tööd on rõõm teatada viimaks edukast hankest.

MKM on võtnud selge seisukoha, et valimiste korraldamine ning sellega seotud infosüsteemide arendamine ja testimine ei saa olla projektipõhised tegevused mida valimiste vahelisel ajal nö ära unustatakse. Valimiste küberturvalisus sõltub järjepidevast arendustööst, stabiilsest ja piisavast rahastusest ning süsteemsest lähenemisest kogu protsessi kujundamisele.

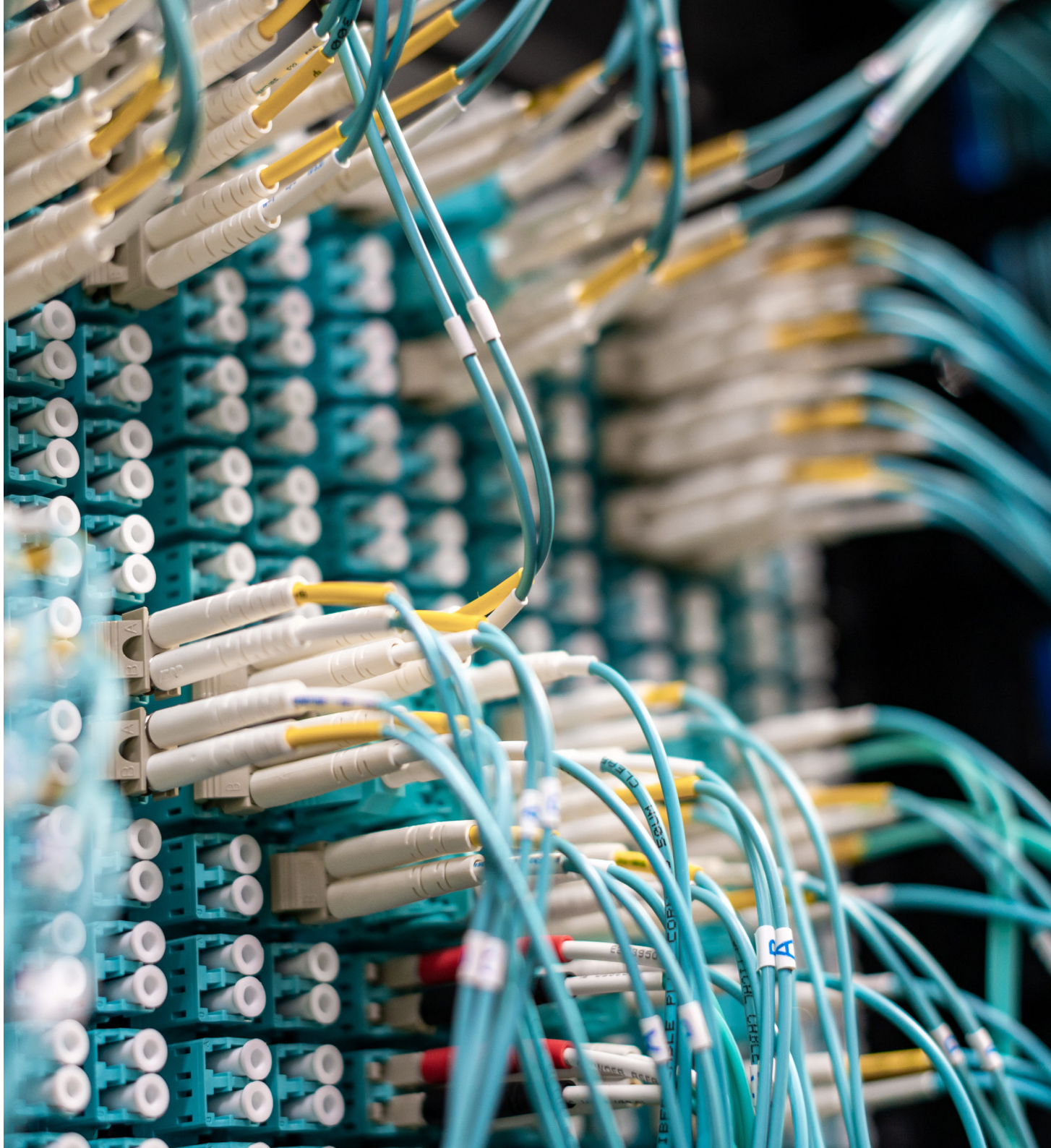

foto Hiina-Euroopa riikide küberdialoogilt — fotol Euroopa delegatsioon Berliinis

Eesti liitus USA lunavaravastase algatusega

13.-14. oktoobril toimunud Valge Maja korraldatud lunavara vastu võitlemise algatuse virtuaalsele tippkohtumisele oli kutsutud ligi 30 riiki. Tähelepanu all oli lunavararünnete tõrje, finantsvahendite kasutamise kontroll ja diplomaatia roll. Avapaneelis kõneles ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Andres Sutt, küberdiplomaatia arutelus esindas Eestit kübersaadik Heli Tiirmaa-Klaar. Loe ühisavaldust siit.

Virtuaalselt Riias Balti–USA küberkonsultatsioonidel

Tänavused B3-USA küberkonsultatsioonid 21. oktoobril toimusid olude sunnil virtuaalselt, korraldajaks oli Läti välisministeerium. Muu hulgas arutati lunavararünnete vastast võitlust, 5G temaatikat ja küberteemasid multilateraalsetes formaatides. Ühtlasi kiideti Eesti tegevusi ÜRO Julgeolekunõukogus ja tunti huvi Eesti uue infoturbestandardi vastu. 2022. aasta kohtumine peaks toimuma Tallinnas.

Euroopa diplomaadid ja akadeemikud arutasid küberteemasid Hiinaga

Järjekorras üheksas Hiina-Euroopa riikide mitteametlik küberdialoog 11.-13. oktoobril on sarnaste mitteametlike formaatide seas maailmas kõige kauem kestnud küberdialoog. Peakorraldajaks oli Haagi strateegiliste uuringute keskus ja võõrustajaks Saksamaa välisministeerium. Berliini oli kogunenud enamik Euroopa kübersaadikuid ja hulga akadeemikuid; Hiina delegatsioon välisministeeriumi, küberagentuuri ning mõttekodade ja ülikoolide esindajatega liitus Pekingist videosilla vahendusel. Käsitleti üleilmseid küberprotsesse ja piirkondade lähenemisi küberjulgeolekule.

Küberõiguse eksperdid kohtusid Genfis

18.-22. oktoobril osalesid välisministeeriumi, kaitseministeeriumi ja küberväejuhatuse õigusnõunikud Genfis rahvusvahelisele humanitaarõigusele keskenduval kohtumisel CH, SE, NL, DE ja CA esindajatega ning kolmandal Šveitsi küberõiguse dialoogil, kus arutati viise, kuidas samameelsed riigid saaksid rahvusvahelise õiguse teemasid aktiivsemalt edasi viia.

CCDCOE
NATO COOPERATIVE
CYBER DEFENCE
CENTRE OF EXCELLENCE

Eesti-USA 5G turvalisuse ühisprojekt

Üleminekul viienda generatsiooni kommunikatsioonivõrgu (5G) kasutamisele on teravalt esile kerkinud tehnoloogia turvalisuse ja usaldatavuse küsimused. Et kõik andmed liiguvad läbi sidevõrkude, omavad sidevõrgud järjest olulisemat rolli riigi julgeoleku kontekstis. Seetõttu on nii EL kui NATO lisanud 5G turvalisuse oma ohu ja riskihinnangutesse.

NATO vägede siirmine Euroopas suurendab julgeolekuriske liitlasriikidele, sealhulgas USA-le, tulenevalt kommunikatsioonide sõltuvusest kommertsoperaatorite 5G võrkudest, mis ei pruugi olla piisavalt turvalised. Suurenevad riskid kõrge riskiga teenusepakkujate tõttu, mis võivad mõjutada liitlaste otsuseid vägede siirmise kohta.

Eesti-USA 5G turvalisuse teemalise ühisprojekti eesmärk on selgitada välja riskid ja haavatavused konkreetsete riikide ja teenusepakkujate lõikes, analüüsida võimalusi nende riskide maandamiseks ning NATO riikide kaitsevägede väljavaated kohandada vastavalt sellele oma kaitseplaneerimist ja tegevusi.

Ühtlasi on käimasoleva projekti eesmärk suurendada Euro-Atlandi poliitiliste ja sõjaliste otsustajate teadlikkust ja informeeritust 5G turvalisuse küsimustes ning tõsta selleteemaliste arutelude kvaliteeti. Oktoobri alguses avalikustati

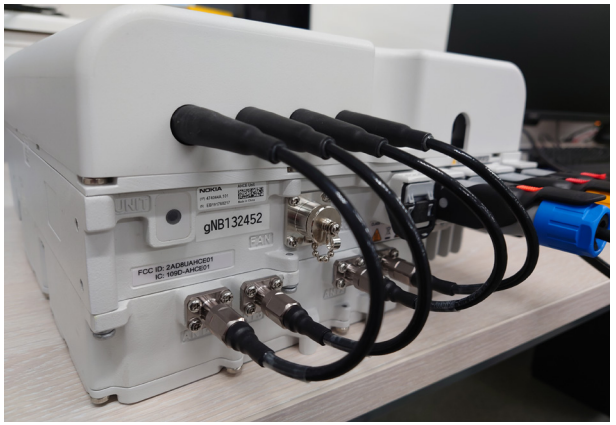

Piltidel 5G tugijaamad. Pildid: CCDCOE

selle uurimusprojekti esimene aruanne, mis on leitav NATO küberkaitse koostöö keskuse kodulehelt ja siit. Projekti lõpptähtaeg on juuni 2022 ning lõpparuanne avalikustatakse samal ajal.

Projekt on sündinud ning finantseeritud Eesti Välisministeeriumi Ja Ameerika Ühendriikide Kaitseministeeriumi koostöös.

Luksemburgi kaitseministeerium võttis kasutusele CybExer Technologies loodud küberharjutusväljaku tehnoloogia.

CybExer Technologies andis Luksemburgi Kaitseministeeriumile üle küberharjutusväljaku tehnoloogia, mille pidulik avamine koos õperõppusega toimusid 20. oktoobril. CybExer Technologies loodud küberharjutusväljaku ja visualiseerimistarkvara hankis Luksemburgi Kaitseministeerium NATO Tugi- ja hankeagentuuri kaudu.

Küberharjutusväljaku hankimine on osa Luksemburgi 10-aastasest küberkaitse strateegiast. Küberharjutusväljak aitab Luksemburgil valmistuda ühiskonna- ja kriitiliste infrastruktuuride kaitseks ning arendada tulevikuvõimekusi.

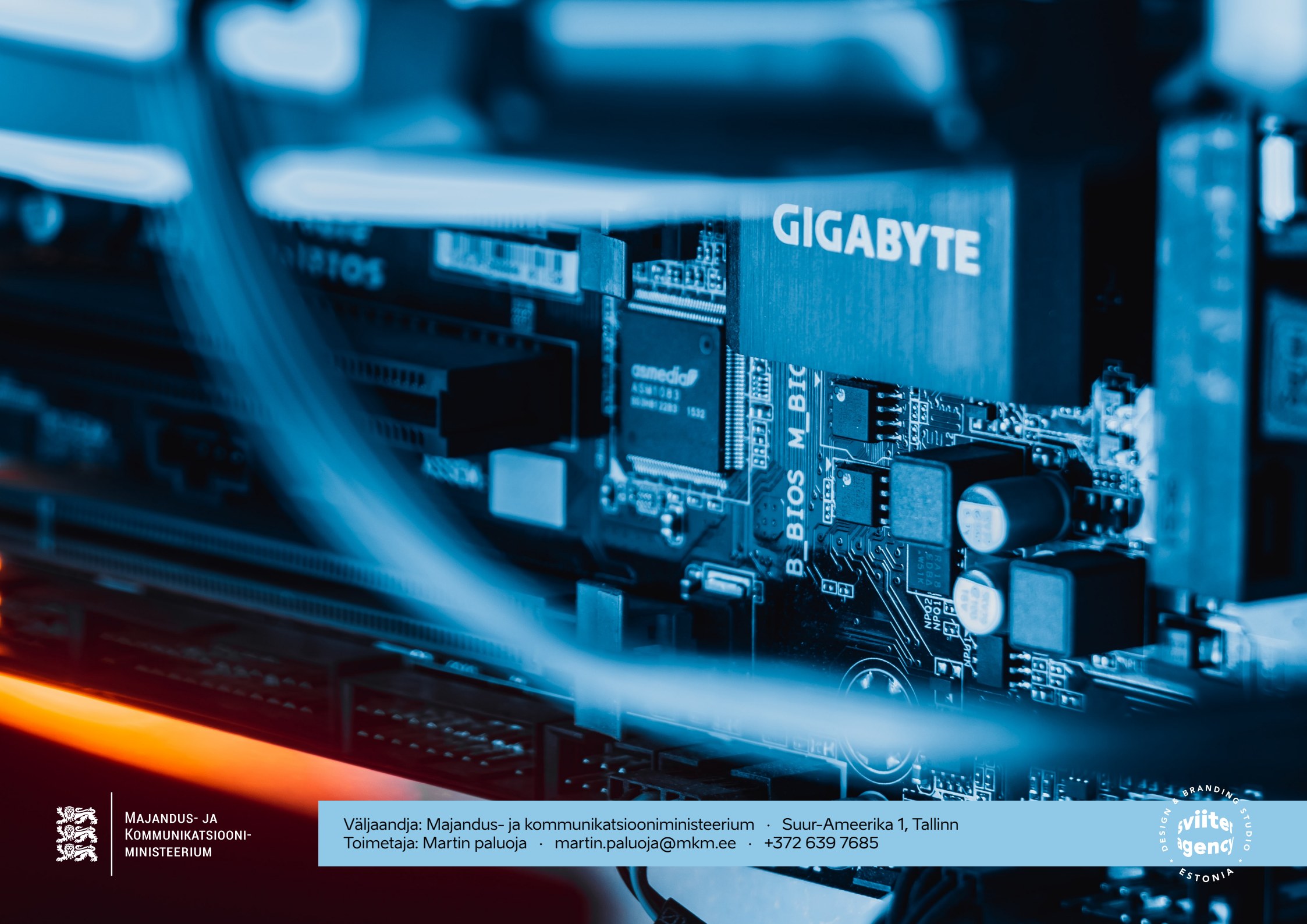

Majandus- ja Kommunikatsiooni-
ministeerium

Väljaandja: Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium · Suur-Ameerika 1, Tallinn
Toimetaja: Martin paluoja · martin.paluoja@mkm.ee · +372 639 7685

DESIGN & BRANDING STUDIO
viite agency
ESTONIA